

Planen för södra Uppsala är inte demokratisk

Planarbetet måste börja om och innefatta hela staden och fler alternativ, skriver Peter Söderbaum

Översiktlig planering pågår med inriktning på kommunens södra delar och ett antal prydliga rapporter föreligger. Samråd mellan kommunens företrädare (Erik Pelling plus tjänstemän) och de direkt berörda eller på annat sätt intresserade genomförs. Tanken är att planeringen skall leda fram till meningsfulla resultat och vara förenlig med demokratiska ideal.

Men hur lyckas vi i Uppsala när det gäller dessa demokratiska ambitioner? Beslutsunderlaget bör vara allsidigt när det gäller studerade handlingsalternativ, värderingsmässiga eller ideologiska infallsvinklar och granskade effekter. Tyvärr brister det när det gäller allsidighet. Begränsningen till ett huvudsaligt handlingsalternativ som presenteras i form av storskalig utbyggnad för 50 000 personer framstår som olycklig. Detta alternativ är kopplat till en enda vision vilken kan benämnas "Uppsala växer", innebärande storskalig exploatering av naturmark och jordbruksmark. En separat hållbarhetsbedömning har genomförts där olika slags effekter beaktas men dessa gäller enbart det studerade huvudalternativet.

Totalt sett är beslutsunderlaget bristfälligt. Begränsningen till ett alternativ som är av extremt slag skapar oro och upprörda känslor hos oss som direkt berörs. Ensidigt framhävande av ett alternativ kan tolkas som försök till manipulation, dvs. demokratins motsats. Utgångspunkten för samråd blir också skev när diskussionen enbart tillåter modifiering av ett handlingsalternativ som många av oss upplever som groteskt.

Avtalet med staten om att bygga så eller så många bostäder i utbyte mot nytillkommande järnvägsspår mm bör också granskas ur demokratisk synvinkel. Uppsalabor är samtidigt hemmahörande i Sverige. Vi har åsikter också om det som händer utanför kommunens gränser. Hur ser beslutsunderlaget ut i den delen? Det talas om speciella "samhällsintressen" men det mesta handlar ju om samhällsintressen. I nämnda hållbarhetsbedömning kan man t ex läsa att planförslaget "tar i anspråk 200 hektar jordbruksmark som är av nationellt intresse". Denna siffra är tillräcklig för att förstå att kraven på hållbar utveckling inte klaras.

Trafikverkets samhällsekonomiska analys när det gäller investeringar har skymtat i debatten (insändare av Erik Pelling 16/1). Men sådan analys är ytterligare ett exempel på ensidighet. Analysen genomförs med standardiserade priser på varje typ av effekt. I ett demokratiskt samhälle måste man öppna för olika ideologiska infallsvinklar. Det finns t ex uppsalabor och andra som tar klimat-och miljöfrågorna på allvar. Extrem tillväxt är inte enda möjligheten.

Avtalet med staten blir ytterligare en låsning liksom Pellings åsikt att detta avtal måste respekteras. Vad blir då kvar att diskutera?

Min slutsats är att stadsbyggnadsprojektet i Uppsalas södra delar varken klarar av normala demokratiska krav eller krav på hållbar utveckling. Jag rekommenderar därför en nystart för utredandet som också innefattar kommunens övriga delar, t ex i norr, liksom angränsande kommuner. Pandemin innebär att remisstiden måste förlängas tills vi kan ses på normalt vis. Kanske pandemin utöver sina negativa sidor kan bidra till nytänkande och att prestigemässiga låsningar tonas ned.

Peter Söderbaum, Professor emeritus, ekologisk ekonomi, Mälardalens högskola, Västerås